

ΘΕΜΑ 6ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ᾧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.

Μονάδες 10

2. α) Ποια εικόνα παρουσιάζει ο Μαντίθεος για τον εαυτό του στο δικαστήριο;

β) Ποια στοιχεία του Ὑπέρ Μαντιθέου λόγου του Λυσία προσδιορίζουν τον χρόνο απαγγελίας του;

Μονάδες 10

3. Με βάση τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζει τον εαυτό του ο Μαντίθεος στο προοίμιο, ποια εικόνα σχηματίζετε για αυτόν;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεία δείχνουν ότι το κείμενο αυτό είναι προοίμιο δικανικού λόγου και μάλιστα για υπόθεση δοκιμασίας;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἔνοχος

2. ήγοῦμαι	β) εὐμενής
3. αἴτιος	γ) ἀπαιτῶ
4. εὖνους	δ) βουλευόμεαι
5. ἀξιῶ	ε) οἶομαι
	στ) ἐχθρός
	ζ) ἐθέλω

Μονάδες 5

β) συνείδηση, εκποίηση, περιχαρής, πανάγαθος, κατάσταση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Εάν δε γνώριζα καλά, κύριοι βουλευτές, ότι οι κατήγοροί μου επιθυμούν να με βλάψουν με κάθε τρόπο, θα τους χρωστούσα μεγάλη ευγνωμοσύνη γι' αυτήν την κατηγορία· γιατί θεωρώ ότι αυτοί είναι υπεύθυνοι για τα μεγαλύτερα αγαθά σε κείνους, που άδικα έχουν συκοφαντηθεί, αυτοί που αναγκάζουν αυτούς (που κατηγορούνται άδικα) να λογοδοτήσουν για τις πράξεις της ζωής τους. Διότι τόσο μεγάλη εμπιστοσύνη έχω στον εαυτό μου, ώστε ελπίζω ότι, και αν κάποιος τυχαίνει να φέρεται άσχημα (ή εχθρικά) σε μένα, όταν με ακούσει να μιλώ για εκείνα που έχουν διαδραματιστεί, θα αλλάξει γνώμη και θα με θεωρεί στο εξής πολύ καλύτερο.

2. α) Σχολικό βιβλίο σελίδα 79: «Ο Μαντίθεος βρίσκει την ευκαιρία να μιλήσει...και χρηστός πολίτης».

β) Σχολικό βιβλίο σελίδες 79-80: «Ο χρόνος της απαγγελίας του δεν είναι γνωστός...μεταξύ των ετών 392-389 π.Χ.».

3. Ο Μαντίθεος στο προοίμιο εμφανίζεται ως ένας έντιμος άνθρωπος που δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από τη δημόσια εξέτασή του και δεν έχει κάτι να κρύψει για τη ζωή του. Φτάνει μάλιστα να χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούς του κάτω βέβαια από προϋποθέσεις, καθώς έχει ζήσει έντιμα και μετρημένα, αποτελεί όμως, θύμα της κακίας και της συκοφαντικής διάθεσης των κατηγορών. Εκφράζει έντονα την εμπιστοσύνη στον εαυτό του και φαίνεται γεμάτος αυτοπεποίθηση, σίγουρος, αποφασιστικός και αισιόδοξος για την κρίση των βουλευτών. Φυσικά, δεν παραλείπει να τονίσει την προσήλωσή και την πίστη του στο δημοκρατικό καθεστώς και

τη συμμετοχή του στους ίδιους αγώνες με τους συμπατριώτες του, ώστε να τονίσει την αγάπη του στα δημοκρατικά ιδεώδη της πατρίδας του. Πρόκειται λοιπόν, για ένα τίμιο, μετρημένο και δημοκρατικό Αθηναίο πολίτη.

4. Η έκφραση ευγνωμοσύνης προς τους κατηγορούς, έστω και υπό προϋποθέσεις, αποτελεί στοιχείο πρωτοτυπίας και εντυπωσιασμού με τα οποία ο ρήτορας επιδιώκει να επιτύχει την «πρόσεξιν» και να κερδίσει την «εϋνοϊαν» των βουλευτών. Ανάλογη είναι και η γνωστή προλογική αρχή στον Ύπερ του Ἀδυνάτου λόγο του ρήτορα: «οὐ πολλοῦ δέω χάριν ἔχειν, ὦ βουλή, τῷ κατηγορῶ ὅτι μοι παρεσκεύασε τὸν ἀγῶνα τουτονί». Ἐτσι εκφράζει την βεβαιότητά του για την πρόθεση της κατηγορίας, προσπαθώντας να μειώσει τους κατηγορούς του. Αναφορικά με τη δοκιμασία, ο ρήτορας επισημαίνει στην τρίτη παράγραφο «δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν» γεγονός που καταδεικνύει ότι σκοπός του Μαντιθέου είναι να απολογηθεί προκειμένου οι βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του σε βουλευτή, εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις. Θα πρέπει δηλαδή, τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή του να έχει ζήσει συνετά, κόσμια χωρίς ακρότητες και υπερβολές, πάθη που δεν ταιριάζουν στην υγιή δημοκρατία. Ἐτσι, η πολιτική αρετή συνδυάζεται με την κοινωνική και ηθική αρετή.

5. α) 1-ζ, 2-ε, 3-α, 4-β, 5-γ

β) συνήδη, ποιεῖν, χάριν, ἀγαθῶν, καταστῆναι.